

Etusivu>Hae oikeusalan ammattilaisia>Asiantuntijahaku

Asiantuntijahaku

Tanska

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Tanskassa on monenlaisia asiantuntijoita, ja heidän nimeämisensä ja siihen liittyvät menettelyt sekä se, onko asiantuntijoista olemassa julkinen luettelo /rekisteri, riippuu siitä, minkä alan asiantuntijoista on kyse.

Esimerkkejä asiantuntijoista:

asiantuntija-asessori

vuokratuomioistuimen asessori

lapsiasioiden asiantuntijat

arvointiasiantuntija

tekniset asiantuntijat vähäisissä tapauksissa.

Myös yhdistykset voivat tarjota asiantuntemusta tietyillä aloilla.

Joissakin tapauksissa tuomioistuin voi löytää asiantuntijan sisäisestä tietokannasta, joka on kaikkien Tanskan tuomioistuinten käytettävissä. Näiden asiantuntijoiden nimeämismenettelyt voivat vaihdella, mutta yhteistä on se, että asiantuntijana toimiminen edellyttää moitteetonta mainetta. Näiden asiantuntijoiden luettelo/rekisteri julkaistaan aika ajoin myös Tanskan tuomioistuinten verkkosivuilla läpinäkyvyyden varmistamiseksi.

Muissa tapauksissa tuomioistuin voi nimetä henkilön, jonka se katsoo tehtävään sopivaksi ja päteväksi. Näitä tapauksia varten eräillä julkisilla organisaatioilla on asiantuntijarekisterit, joista tuomioistuin voi valita, jos asia kuuluu niiden toimialaan, esimerkiksi forensiikkaan. Jos luetteloa ei ole ja molemmat asianosaiset suostuvat siihen, tuomioistuin nimeää asiantuntijan, joka vaikuttaa pätevältä. Asiantuntijaksi voidaan nimetä ainoastaan henkilöitä, joiden maine on moitteeton.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoiden pätevyydelle ei ole asetettu tutkintovaatimuksia. Asiantuntijan lausunto ei sido tuomioistuinta, vaan tuomioistuin voi arvioida sitä vapaasti.

Tämä pätee myös todisteiden todistusarvoon. Jos Tanskan tuomioistuinlaitos tarkastelee sellaisten asiantuntijoiden hakemuksia, jotka haluavat toimia asiantuntijana vähäisissä tapauksissa, se kuulee asianomaisia toimialajärjestöjä ja pyytää rikosrekisteriotteen. Muutoin asiantuntijoille ei ole asetettu koulutukseen tai ammatilliseen taustaan liittyviä vaatimuksia.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Palkkio riippuu siitä, millainen asiantuntija asiassa on mukana.

Asiantuntija-asessorin, vuokratuomioistuimen asessorin ja lapsiasioiden asiantuntijoiden palkkiot on määrätty ennalta, ja palkkioita koskevat säännöt vahvistaa Tanskan tuomioistuinlaitos (oikeushallintolain 93 § ja sosiaalipalvelulain 172 §).

Siviilioikeudellisissa menettelyissä, joissa tarvitaan **asiantuntija-arvio**, esimerkiksi tekninen lausunto, asiantuntijapalkkioiden suuruutta ei ole määrätty ennalta eikä rajoitettu. Niitä ei saa maksaa etukäteen. Tuomioistuin määrää tuomioistuimen nimeämälle asiantuntijalle tämän lausunnosta ja läsnäolosta oikeudessa sekä mahdollisesti aiheutuneiden kulujen korvaamiseksi maksettavan palkkion. Ennen päätöstä tuomioistuin pyytää asianosaisilta kommentteja. Samalla tuomioistuin päättää, miten maksu jaetaan asianosaisten kesken (oikeushallintolain 208 §).

Asianosainen, joka on pyytänyt tuomioistuinta teettämään asiantuntijalausunnon, ja asianosaisen laillinen edustaja ovat vastuussa kustannuksista. Toinen osapuoli ja sen laillinen edustaja ovat kuitenkin myös vastuussa kustannusten siitä osasta, joka johtuu niiden kysymyksiin vastaamisesta. Asianosainen, joka on pyytänyt asiantuntijan kutsumista oikeudenistuntoon, on vastuussa tästä aiheutuvista kustannuksista. Tuomioistuin voi määrätä asianosaiset antamaan vakuuden pyytämänsä asiantuntijalausunnon kustannuksia varten (oikeushallintolain 208 §).

Rikosoikeudellisissa menettelyissä sovelletaan vastaavia asiantuntijalausuntoja koskevia sääntöjä (tarvittavin mukautuksin) (oikeushallintolain 210 §).

Vähäisissä tapauksissa käytettävien teknisten asiantuntijoiden on annettava kustannusarvio odotetuista kustannuksista, eivätkä he saa vastata teknisiin kysymyksiin ennen kuin korvauksesta on sovittu. Tämän jälkeen osapuolten on kommentoitava asiantuntijan kustannusarviota. Merkittävää on se, että jos asianosaiset eivät voi antaa vakuutta kustannuksia varten, tuomioistuin voi päättää, että asian käsittely jatkuu ilman asiantuntijalausuntoa. Tanskan tuomioistuinlaitos vahvistaa säännöt (oikeushallintolain 404 §).

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijoiden vastuuseen ei sovelleta mitään erityistä sääntöä. Asiantuntijan on noudatettava ammatillisia sääntöjä, joilla säännellään hänen erikoisalaansa, puolueettomuutta ja vaitiolovelvollisuutta. Heidän vastuuseensa sovelletaan siten yleisiä vahingonkorvaus-/sopimussääntöjä. Tällaisissa säännöissä ei säädetä vastuun ylärajasta.

Asiantuntija, joka ei noudata ammatillisia sääntöjä odotetulla tavalla, voidaan korvata toisella, hänen palkkiotaan voidaan alentaa tai häntä voidaan jopa pitää vastuuvälillisena.

Rikollinen käyttäytyminen tehtävää suorittaessa voi johtaa rikossyytteeseen.

Asiantuntijoiden ei tarvitse kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Asiantuntijamenettelyjä koskevat säännöt sisältyvät eri säädöksiin ja riippuvat siitä, millainen asiantuntija menettelyssä on mukana. Suurin osa säännöistä sisältyy kuitenkin oikeushallintolakiin (konsolidoitu laki 2021-09-15 nro 1835). Lapsiasioiden asiantuntijoiden osalta säännöt sisältyvät osin sosiaalipalvelulakiin.

Osa oikeushallintolaista on käännetty englanniksi.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Siviiliasioissa asiantuntijoita voivat nimetä tuomioistuin tai asianosaiset. Asianosainen voi pyytää tuomioistuinta antamaan asiantuntijan tehtäväksi lausunnon antamisen yhdestä tai useammasta kysymyksestä.

Rikosasioissa tuomioistuin päättää, tarvitaanko asiantuntijan osallistumista, jos vastaaja tai syyttäjä pyytää sitä. Sekä puolustus että syyttäjä voivat kutsua asiantuntijatodistajia.

Asiantuntijoiden on ilmoitettava mahdollisista asianosaiseen liittyvistä eturistiriidoista.

Vähäisissä tapauksissa (tapaukset, joilla ei ole taloudellista arvoa tai joiden arvo on alle 50 000 Tanskan kruunua) tuomari voi päättää pyytää asiantuntijalausuntoa. Vähäisissä tapauksissa toimivat asiantuntijat nimeää Tanskan tuomioistuinlaitos.

a) Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Oikeuden puheenjohtaja / tuomioistuin nimittää asiantuntija-asessorit jne. yksittäiseen tapaukseen, jossa heidän asiantuntemuksensa katsotaan tarpeelliseksi. Oikeuden puheenjohtaja valitsee asiantuntija-asessorin asiaankuuluvasta luettelosta / rekisteristä / sisäisestä tietokannasta, mutta joissakin tapauksissa näiden lähteiden käyttäminen ei ole pakollista. Ennen kuin oikeuden puheenjohtaja / tuomioistuin päättää asiantuntija-asessorien nimeämisestä, asianosaiset voivat kommentoida päätöstä.

Jos asianosaiset pyytävät asiantuntijan arviota, ne voivat nimetä asiantuntijan, mutta päätös ei sido tuomioistuinta. Kun asianosaiset ovat päässeet yhteisymmärrykseen asiantuntijan valinnasta, tuomari yleensä nimeää kyseisen henkilön (vaikka hänellä ei olekaan siihen veloitetta). Jos tuomioistuin nimeää asiantuntijan itse, sen olisi ilmoitettava asianosaisille, kenet se aikoo nimetä, ja annettava asianosaisille mahdollisuus esittää huomautuksensa. Jos luettelo/rekisteri on olemassa, tuomioistuin tai asianosainen valitsee yleensä asiantuntijan siitä, mutta se ei ole aina välttämätöntä.

b) Nimeäminen asianosaisten toimesta

Kun asianosaiset haluavat pyytää asiantuntijalausuntoa siviiliasioissa, sitä varten on esitettävä kirjallinen pyyntö tuomioistuimelle. Pyyntöön on oltava tiedot asiantuntijalausunnon tarkoituksesta ja asiantuntijan arvioinnin kohteesta.

Jos tuomioistuin hyväksyy pyynnön, asianosaisten on esitettävä kysymyksensä tuomioistuimelle. Saatuaan kysymykset tuomioistuin nimeää yhden tai useamman asiantuntijan. Kuten edellä on kuvattu, myös osapuolet voivat nimetä asiantuntijan, mutta tämä ei sido tuomioistuinta.

2. Menettely

a) Siviilioikeudellinen menettely

Menettely riippuu siitä, minkä tyyppinen asiantuntija asiassa on mukana. Joskus asiantuntija kutsutaan oikeudenistuntoon vastaamaan tiettyyn aiheeseen liittyviin kysymyksiin, esimerkiksi lapsiasioiden asiantuntija perheoikeuteen liittyvissä asioissa tai arviointiasiantuntija teknisissä kysymyksissä. Joskus asiantuntijan on ainoastaan laadittava kirjallinen lausunto. Joskus taas asiantuntija toimii tuomarin tavoin ja osallistuu asian käsittelyyn.

Seuraavassa on kaksi esimerkkiä:

Asiantuntija-asessori, jonka oikeuden puheenjohtaja / tuomioistuin on nimennyt sellaista yksittäistä tapausta varten, jossa hänen asiantuntemuksensa katsotaan tarpeelliseksi, toimii tuomarin tavoin (mutta asiantuntijana tietyllä alalla) ja osallistuu asian käsittelyyn. Perheoikeudellisissa asioissa tuomioistuinta avustavat lapsiasioiden asiantuntijat.

Tapauksissa, joissa asiantuntijan arvio tietyistä seikasta on olennainen, asiantuntijan on vastattava tuomioistuimelta saatuihin kysymyksiin tuomioistuimelle osoitetussa kirjallisessa lausunnossa. Asiantuntijan on ilmoitettava asianosaisille tutkimuksen ajankohta ja paikka. Jos asiantuntijalausunto on puutteellinen, tuomioistuin voi määrätä asiantuntijan suorittamaan tutkimuksen uudelleen tai täydentämään lausuntoa kirjallisella lisälausunnolla. Asiantuntijalausunnolle on ennalta määritetyt mallit. Tuomioistuin ei valvo asiantuntijan toimintaa. Lausunnon antamisen jälkeen asianosaiset voivat esittää asiantuntijalle lisäkysymyksiä, jos tuomioistuin sen sallii. Tuomioistuin päättää sitten, vastaako asiantuntija lisäkysymyksiin kirjallisesti täydentävässä lausunnossa vai suullisesti oikeudenistunnossa. Asiantuntija voidaan myös kutsua oikeudenistuntoon vastaamaan lausuntoa koskeviin kysymyksiin.

Asianosaiset voivat riitauttaa asiantuntijan kirjalliset tai suulliset lausunnot oikeudenkäynnin aikana. Asiantuntijan lausunto ei missään tapauksessa sido tuomaria.

b) Muu

Myös rikosasioissa voidaan käyttää asiantuntijatodistajia. Heidät kutsutaan kuultaviksi, ja he osallistuvat yleensä oikeudenistuntoon.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka [European Expertise & Experts Institute EEEI](#) oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 09/05/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.